

MISCELLANEA

**LIETUVIŠKAS TIKĖJIMO AKTO TEKSTAS,
PRIDĖTAS PRIE 1662 M. BALANDŽIO MĖN. 28 D.
VILNIAUS VYSKUPO JURGIO BIALOZORO RAŠTO.
IŠ MERKINĖS DEKANATO (1659–1683) PROCESŲ
KNYGOS NUORAŠO. JOS PRADŽIOJE PAVADINIMAS:
*PROCESSUS IN DECANATU MERECENSI AB ANNO
DOMINI 16591[A]*.**

Konstantinas Jablonskis

Georgius Białozor, Dei et apostolicae sedis gratia episcopus Vlnensis. Illustrissimis, perillustribus, illustribus, admodum reverendis dominis praelatis et canonicis, abbatibus, reverendis, venerabilibus decanis, praepositis, parochis, commendariis, vicariis, altaristis, capellanis et universo clero tam saeculari quam regulari dioecesis nostrae Vlnensis salutem in Domino [...] Secundum punctum. Itaque volumus, quoniam indictae et assignatae anterioribus annis supplicationes ob ecclesiarum desolationem, cantorum penuriam, aliasque legitimas causas praescripta ibi forma et modo peragi et expediri non possunt, in ecclesiis parochialibus et regularium post matutinas preces aut proxime ante vel post sacrum pro commoditate maiori ipsi parochi per se vel alium Pater Noster, Ave Maria, Credo, Decem Praecepta et Ecclesiae, Actum Contritionis lingua vernacula, cuius formam praesentibus affigimus, recitent, quem Actum Contritionis descriptum legibili caractere et ecclesiae fores vel parietes ab intra affigi statuimus [...].

Datum Vilnae anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo vigesima octava mensis Aprilis.

Toliau, kitame lape, yra lenkiškas tekstas, pavadintas taip:

Akt wiary, nadzieie, miłosci y schruchy serdeczney. Takowy akt w niedostatku spowiedzi z szczyrego serca językiem albo myślą odprawiony y nayzresznieyszego człowieka zbawic moze w te albo tym podobne słowa.

1 A) Mašinraštis saugomas LNB RKRS, F47-98, l. 1–3. Šaltinio publikaciją, kaip rodo įrašas teksto pabaigoje, K. Jablonskis įteikė 1944.VI.7. Šaltinis buvo publikuotas, žr.: Lietuviškas tikėjimo akto ir giesmės „Tantum Ergo Sacramentum“ vertimas iš 1662. Iš Jablonskis, Konstantinas. *Lietuvių kultūra ir jos veikėjai*. Vilnius: Mintis, 1973. P. 209–213. – Šioje publikacijoje išlaikyta originali, tokia kaip mašinraštyje, išnašų sistema.

Po tų žodžių yra pats Tikėjimo Akto tekstas, kuris baigiasi taip:

In elevatione.

Przed tak wielkim sakramentem upadamy na twarzy,
 Niech ustaia z testamentem nowym sprawom juz starzy.
 Wiara będzie supplementem, co się zmysłom nie zdarzy,
 Ociec z Synem niech to sprawi, by mu dzięki zabrzmiała.
 Niech Duch Święty błogosławi, by się jego moc zstała,
 Niech nas nadsza wiara sławi, gdzie jest wieczna czesc, chwala.

Po lenkiško teksto, naujame lape, yra šis lietuviškas tekstas be pavadinimo:

Tykiu yr yzpazystu Diewa Traycey Szwintay wiena,
 Tiewu, Sunu yr Dwasi[u] Swintu, trysa persunasa wiena
 Diewa.

Fides Tykiu tay wisa, ku naris tiki yr tury Baznicia szwinta
 kataliku Rymo, yr taj szwintay wieroy giwentie noriu yr
 vzu tu tikieimu numirtie² gatawas esmi.

Spes Paduksy³ mano wisu milistay Diewa yr kuncioy Iezusa
 Chrystusas, Sunos Diewa, paguldziow.

Charitas Milu tawi, Wieszpatie Diewe mano, yz wisos szerdes
 mano, yz wisos duszias mano, yz wisu silu mano yr del⁴
 tas meyles Diewa nog ta meta, nog tas walandas noru
 yr stiprey zadu wisus prysakimus Diewo vzlaykitie yr
 wisa nusideymu su Diewa padeymu sawgoties. Wieszpa-
 tie Iezaw Chryste, tykras Diewe yr zmagow, sutwertai yr
 atpirktai manas, Diewe wienaty, gieribe mano, milu tawi
 yz wisas szyrde[s] mano, milu tawi vnt wiso.

Actus con tritionis, promissio [e]mendationis

Gaylosi, gaylosi yz wisos szyrdes mano /⁵ iog tawi,
 gieribe mano amzina, kada nusideymais mana pazeyd-
 dziow⁶/. Zadu pataysyma zywata man[o], zadu dawgies-

2 kumirtie.

3 Lenkiškame tekste: nadzieia.

4 dey.

5 iog tawi, gieribe mano kadu man[o] amzina, nusideymaia mana pazeydziow. Lenk.: zem cie kiedy, dobro moie wieczne, grzechami mymi obrazil.

6 Lenk.: nie grzeszyc.

mi nieprestotie⁷, wisakiu prazaysciu⁸ nusydeimo sawgoties. Zadu dasilaystuiu nusideymu spawiedocies yr pakutu nog kuniga yzdot[u] yzpilditie. Del meyles tawo wysokios abidas mano, kurias noris tureiow nog artyma mano, dawanoiu yr atlaydziu yr gieidzi⁹, adunt teypo[gi] yr man artimas mano padaritu, kuriam, iey pateysiey apsikaltinaw, nariu yz pirmo karta (gana) padarytie¹⁰.

Oblatio pro peccatis in vim satisfactionis

Del vzmokieima wel didziu nusydeimu yr neteysybiu mano tay, k[a] turiu brangawsie, taw, Diewe mano, afierawaiu, tawo tikru¹¹ kraw[iu], Iezaw Wiesz- patie, yzganitaios mano, del musu nusideiusu prateiey. Afierawaiu wisakiu kin teimu yr nupełnus tawo yr matinos tawo szwe[n]ciawsios Pannos Maryos yr wisu szwyn- tuiu, a prieg tam atadom[i] teypagi wisakius, iey kurie ira, gieras darbos mano, wisa zywat[a] mano, wisakius sapulus mano. Turiu paduksi gieribey yr mey[ła]szyrdys- tey tawo, iog del kruwina kinteyma tawa dosi man m[ili] stu tawo, adunt zywatu mano pataysicia yr baymey tawa bucia iki smerti mano. Amen.

Teyp didi sakramentu wisi garbinkime,
Iam vnt weydo pułdami garbu addokime.
Nu senas testamentas gału aptureia,
Nawios mislistas Diewa kad mumus ateia.
Tegul mus patwirtina twirtas tikieimas,
Iej ko negal pozinte kuno paiawtimas¹⁰.
Tawas yr Sunus tegul tay mumus padara,
Adant skumbetu garbe deywiszka be gała.
Ir Dwasia Szwinta prybus mums ant padeima,
Galibes Pano Diewo yr paszławinima.
Tegul mus wiera musu awksztay yzszławina,
Kur ira garbe Diewa awksz[t]ybyey amzyna. Amen.

7 Lenk.: okazyi.

8 gierdziu.

9 Lenk.: dosyc uczynic.

10 tikiu.

11 paiartimas.